

Kleur

Kleur is een dansvoorstelling voor kinderen vanaf 2 t/m 6 jaar.

In Kleur bewegen twee dansers op een vloer van papier. Zij sluipen, rollen, draaien zich over de vloer. Met hun bewegingen laten zij gekleurde sporen achter op het papier van rood, blauw, geel en groen. Langzaam ontstaat er een kleurrijk schilderij, gemaakt niet alleen met kwasten of met handen en vingers, maar met het hele lichaam.

Concept/choreografie **Gaia Gonnelli**, dans **Rocco Vermijs/Niels Weijer** en **Katerina Dietzova**, muziek **Wiebe Gotink** en **Bobby Mc Ferrin**, vormgever **Roosien Verlaan**. Kleur is een coproductie van **Dansmakers Amsterdam** en **Festival 2 Turven Hoog**

**DANS
MAKERS
AMSTERDAM**

FRONTAAL
www.frontaal.com info@frontaal.com

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Achtergrond informatie.....	4
Vraagstelling/Thema.....	4
Inspiratie	4
Wie zijn we? Wat doen wij? Leuk om aan de kinderen te vertellen.....	4
Vóór de voorstelling	5
KLEUR: Een voorstelling zonder woorden	5
Dans: je spreekt met je lichaam	5
Schilderen: je spreekt met tekens/tekeningen, vormen en kleuren	5
Een dansopdracht.....	9
De opwarming	9
Verven met lichaamsdelen	9
Na de voorstelling	10
Het gesprek na het zien van de voorstelling.....	10
Tekenen/ spelen met muziek.....	10
Naar het theater	11
Speciaal aan deze voorstelling.....	12

Inleiding

Geachte docent,

Binnenkort gaat u met uw leerlingen naar de voorstelling Kleur. Een dansvoorstelling voor iedereen vanaf 2 tot met 6 jaar. Bijgaand treft u het educatiemateriaal aan dat aansluit bij de voorstelling in de vorm van een lesbrief. Deze lesbrief is gemaakt om u te steunen bij het voorbereiden en het verwerken van de voorstelling Kleur.

Er is voor iedereen wat wils: achtergrondinformatie, dansoefeningen en gespreksvragen. Voor het uitvoeren van een aantal opdrachten verwijs ik in deze lesbrief naar de muziek van de voorstelling. De muziek wordt via We transfer naar u doorgestuurd, mocht u het niet ontvangen hebben, kunt u direct met mij contact nemen: gaia.gonnelli@gmail.com.

Gebruik de lesbrief zoals u zelf wilt en doe de dingen waar uw interesse naar uitgaat. Het taalgebruik in deze lesbrief is algemeen. Voel u vrij om de woordkeuze aan te passen. U kent uw leerlingen tenslotte het beste!
Wij wensen u en de kinderen veel plezier.

Graag tot binnenkort,

Gaia Gonnelli, Dansmakers Amsterdam

Achtergrond informatie

Vraagstelling/Thema

Is dansen tekenen in de lucht? Ja! Als je danst laat elke beweging denkbeeldige sporen achter in de ruimte, zoals punten, lijnen en cirkels. In Kleur laat Gaia Gonnelli de dansers bewegen en verven tegelijkertijd zodat de sporen die hun bewegingen achter laten zichtbaar worden.

Inspiratie

Gaia Gonnelli vertelt: "Mijn inspiratie voor Kleur haal ik uit de manier waarop kleine kinderen tekenen. Als je tekenende kinderen observeert merk je dat ze intuïtief met kleuren omgaan en dat ze met gebruik van simpele vormen, zoals lijnen en punten, refereren aan de werkelijkheid. Zo zijn de punten, getekend met ritmische bewegingen, druppels van regen of een lijn die het papier kruist een auto die voorbij rijdt. Een andere lijn kan vervolgens de slijm van een slak zijn of een weg die kronkelend naar een bergtop leidt. Kinderen beleven de bovengenoemde beelden terwijl zij die tekenen. Deze manier van tekenen heeft veel bekende schilders geïnspireerd, onder anderen Jackson Pollock (1912-1956, vertegenwoordiger van de kunststroming abstracte expressionisme) die bekend staat om zijn 'action painting'. In de 'action painting' van Pollock ligt de focus, net als bij tekenende kinderen meer op het proces van het schilderen, op de wijze waarop de kleur wordt aangebracht, of de vormen die ontstaan, dan op het resultaat. Dit proces zie je ook in Kleur. In Kleur worden vormen niet alleen met kwasten of met alleen handen of vingers gecreëerd, maar er wordt geverfd met het hele lichaam".

Wie zijn we? Wat doen wij? Leuk om aan de kinderen te vertellen.

Als eerst: een nieuw woord leren.

Choreografie en choreograaf: de choreograaf is diegene die de dans bedenkt, ontwerpt. De choreografie is de dans.

Gaia Gonnelli is de choreograaf van de voorstelling Kleur. Gaia is ook danseres en dansdocent. Zij komt uit Italië, maar kwam naar Nederland om te leren dansen. Zij spreekt heel goed Nederlands, maar liever spreekt ze de taal van het lichaam.

Katerina Dietzova is danseres en zij komt uit **Tsjechië**. Katerina vindt dansen heel leuk en spannend omdat je heel veel kan vertellen zonder woorden.

Rocco Vermijs is danser, choreograaf en dansdocent. Hij komt uit Nederland en danst al meer dan 12 jaar. Hij is met dansen begonnen toen hij 15 jaar oud was. Daarvoor speelde hij theater en dat vond hij al heel leuk. Hij heeft in veel voorstellingen gedanst in Nederland en in het buitenland.

Vóór de voorstelling

KLEUR: Een voorstelling zonder woorden

Kleur is een dansvoorstelling waarbij dansen en schilderen gecombineerd wordt. Dansers en schilders vertellen allebei hun verhalen zonder woorden, dansers met hun lichaam, schilders met beelden en kleuren.

U kunt de kinderen voorbereiden op het zien van een non verbale voorstelling door vooraf met hen een gesprek aan te gaan over beeldtaal en lichaamstaal.

Dans: je spreekt met je lichaam

Dans begint bij de taal van het lichaam. Een taal die wij aldoor spreken en verstaan, zonder dat we ons ervan bewust zijn. In het dagelijkse leven gebruiken wij vaak ook lichaamstaal: iemand die vrolijk is springt van blijdschap in de lucht, iemand die verdrietig is laat zijn hoofd hangen en kijkt naar de grond. In het dagelijkse leven gebruiken wij vaak gebaren om iets duidelijk te maken, dat is ook lichaamstaal.

Dansen doen we bewust. Dansers drukken precies uit, wat ze met het lichaam willen vertellen. Met hun bewegingen roepen dansers een sfeer of een emotie op, strakke bewegingen roepen bijvoorbeeld een andere sfeer op dan vloeiende bewegingen. Op deze manier vertellen dansers hun verhaal zonder woorden: ze gebruiken lichaamstaal.

Er kan verder over lichaamstaal en over ons dagelijkse gebruik van gebaren gesproken worden, maar deze kunnen ook gelijk uitgetoond worden. Hier een aantal suggesties voor opdrachten en gespreksvragen voor in het klas lokaal en/of in de speelzaal.

Opdrachten: Wij gaan zitten/ lopen door de zaal alsof we:

- Allemaal verdrietig zijn
- Allemaal blij zijn
- Allemaal boos zijn

Vraag daarna de kinderen wat zij gedaan hebben, hoe was hun lichaamshouding bij elke emotie. Hierbij kunt u kinderen bewust maken dat woorden niet altijd nodig zijn en dat wij heel snel herkennen aan lichaamstaal hoe iemand zich voelt.

Ook kunt u het met de kinderen over gebaren hebben die wij in het dagelijkse leven gebruiken.

Bijvoorbeeld:

- Welke gebaar maak je als je iets heel lekker vindt? Of als je wilt dat iedereen stil is? Welke andere gebaren gebruiken wij nog meer dagelijks?

Schilderen: je spreekt met tekens/tekeningen, vormen en kleuren

Schilders gebruiken, net als dansers, geen woorden, maar vertellen hun verhaal via een beeld. Dat noemen wij beeldtaal. Vraag aan de kinderen: Wat is beeldtaal? Wat zou het kunnen zijn?

U kunt de kinderen zelf een aantal voorbeelden geven over beeldtaal uit hun directe omgeving: tekeningen, foto's, of prentenboeken. Wellicht communiceert u ook met

5

de kinderen door beeldtaal en heeft u in de klas al heel veel voorbeelden. Het is leuk om kinderen hier bewust van te maken.

Hier een aantal suggesties voor opdrachten en gespreksvragen:

Opdracht 1

-Kies een aantal plaatjes uit een prentenboek, bijvoorbeeld uit '[De paraplu](#)' of uit de [Monkie](#) van [Ingrid & Dieter Schubert](#) of iets wat u in de klas heeft.

- Laat de kinderen benoemen wat zij in het plaatjes zien. Elk antwoord is van waarde, er is geen goed of fout. Iedereen mag wel iets anders zien in het plaatje en daarbij zijn eigen verhaal bedenken.

Opdracht 2

U kunt ook een gesprekje voeren aan de hand van de volgende schilderijen (zie volgende bladzijden). Onder de schilderijen vindt u de link naar een webadres, mocht u in het bezit zijn van een digiboard, kunt u met de kinderen op de web de schilderijen bekijken.

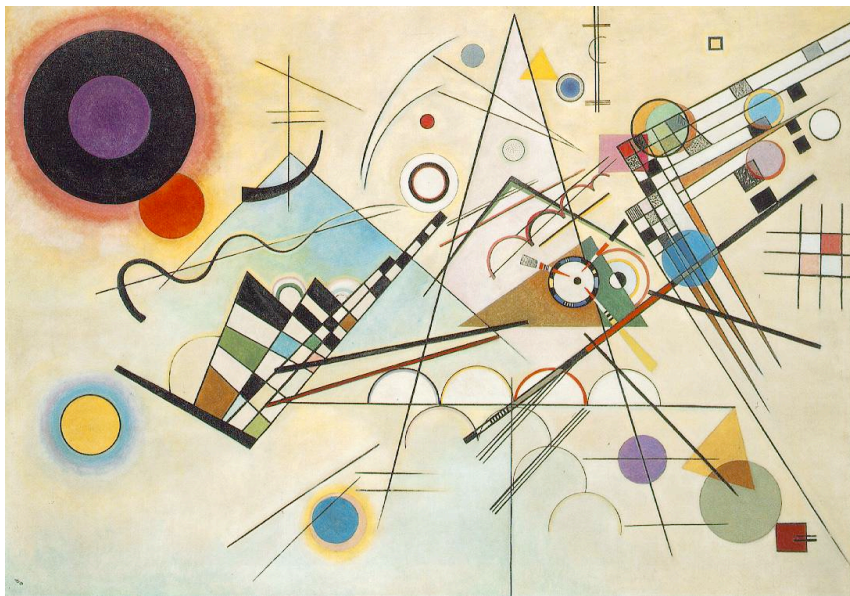
U kunt de volgende vragen stellen:

-Wat zie je? Welke vormen of kleuren?

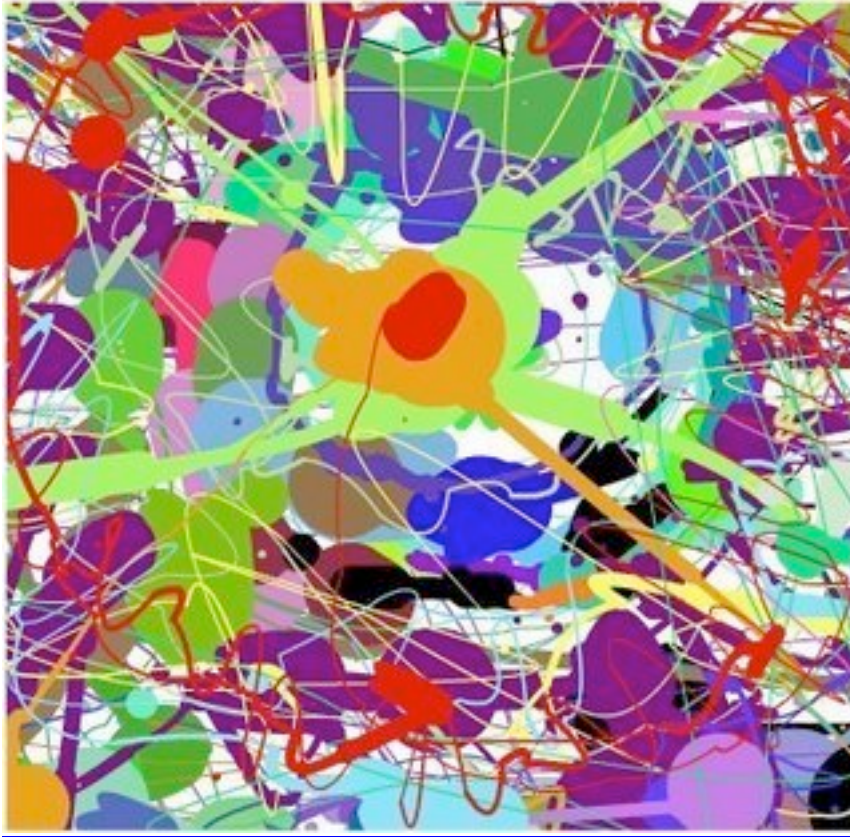
-Wat zou bijvoorbeeld dat gele rondje kunnen zijn? Moet je aan iets denken? Of, voor het laatste schilderij, wat doen deze mensen? Waar zijn ze?

Het is hier ook belangrijk dat u de kinderen het gevoel geef dat er geen goed of fout antwoord is en dat iedereen zijn eigen verhaal mag bedenken bij deze schilderijen. Dat is namelijk wat mag gebeuren bij het kijken naar voorstelling Kleur.

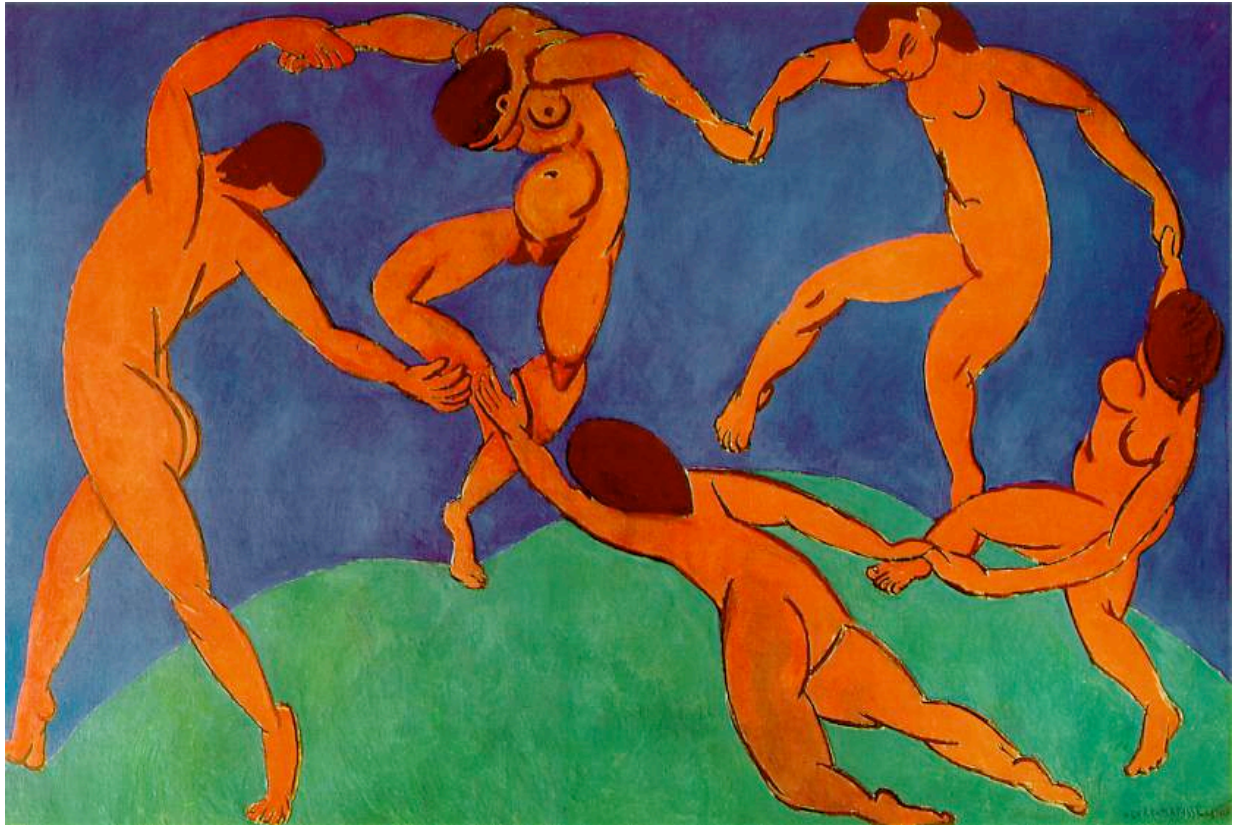
Daag de kinderen uit in hun fantasie!

Wassily Kandinsky (1866-1944) [Kandiski](#)

Jackson Pollock (1912-1956) [Pollock](#)

Henry Matisse (1859-1954) [Matisse](#)

Een dansopdracht

Ik raad aan om deze opdracht tijdens de gymuren uit te voeren in de speelzaal.

De opwarming

Ga met de kinderen in een kring staan. Vraag een kind welke kleur hij/zij mooi vindt. Doe alsof je deze kleur op je handen smeert (alle kinderen doen mee). Ga verder met andere kleuren en smeer ze op verschillende lichaamsdelen: eerst je gezicht, dan armen, schouders, billen, buik, benen, voeten, nek, kortom het hele lichaam. Je kan deze opdracht zonder of met muziek uitvoeren.

Verven met lichaamsdelen

Geef de kinderen een eigen plek, verspreid door de zaal. Gebruik een stip of iets anders om de eigen plek van elk kind te markeren.

Vertel aan de kinderen dat hun voeten kwasten zijn en dat de vloer een groot wit vel papier is. De kinderen mogen hun eigen plek verlaten en de vloer verven met hun voeten. Als de muziek stopt staan de kinderen stil. Een hand, het hoofd, de neus of andere lichaamsdelen kunnen ook een kwast zijn. Laat de kinderen op de muziek experimenteren met verven door de zaal, op de vloer en in de lucht, waarbij ze verschillende lichaamsdelen gebruiken.

U kunt de muziek van de voorstelling Kleur gebruiken: nr 5: Verven
(u heeft samen met deze lesbrief ook de muziek file van de voorstelling Kleur gekregen)

In een korte gesprekje daarna kan er bijvoorbeeld gevraagd worden:

- Met welk lichaamsdeel kun je dunne lijnen maken?
- Met welk lichaamsdeel maak je dikke strepen?
- Met welk lichaamsdeel kun je het best cirkels en/of stippen maken?

Na de voorstelling

Het gesprek na het zien van de voorstelling

Na het zien van de voorstelling is het belangrijk om met de kinderen over de voorstelling te praten. Op deze wijze leren de kinderen hun ervaringen, ideeën en emoties te verwoorden en te delen met elkaar. Ieder kind kijkt en ervaart de voorstelling op een andere manier. Die eigenheid mag er zijn! Als de kinderen na afloop hun ervaringen niet kunnen verwoorden betekent dit niet dat de voorstelling ze niet geraakt heeft. Een voorstelling communiceert vaak op een ander niveau met kinderen dan hoe in het dagelijkse leven gebeurt.

Hierbij een aantal vragen die u de kinderen kan stellen:

-Wat heb je gezien? Wat is je opgevallen? Als je terug denkt aan de voorstelling welk moment zie je dan voor je?

of

-Waar deed de voorstelling je aan denken? Welke beelden krijg je bij het zien van deze voorstelling? Heb je een verhaal kunnen ontdekken? Wat waren de dansers van elkaar (vrienden, broer/zus.....)? Welke naam/titel zou je aan deze voorstelling geven? Hoe begon de voorstelling? Hoe eindigde de voorstelling?

Tekenen/ spelen met muziek

Hierbij een opdracht die u kunt uitvoeren naar aanleiding van de voorstelling Kleur.

Benodigheden: vellen papier, als u dat heeft zou het mooi zijn om grote vellen papieren te gebruiken. A 4 formaat is ook goed. Waskrijtjes of potloden van verschillende kleuren. Verdeel het papier in 3 gelijke vlakken. Leg het liefst de papieren op de grond, zodat de kinderen zich vrij voelen om te bewegen tijdens het tekenen.

Laat eerst de kinderen 3 verschillende muziekstukken horen
nr. 3 Bobby, nr.4 Tango en nr. 5 Verven

Al snel wordt duidelijk, dat de drie muziekstukken verschillen van aard en verschillend van sfeer zijn.

Leg uit aan de kinderen, dat zij voor ieder muziekje een ander vlak kiezen en een andere kleur krijt/potlood. De kinderen maken voor ieder muziek stuk een andere tekening.

De muziek stukken zijn best lang, u mag zelf bepalen of u de muziek eerder wilt stoppen.

Bespreek met de kinderen de verschillen in muziek sfeer en de relatie met de tekeningen.

Naar het theater

Naar het theater gaan is voor kleuters en heel spannende gebeurtenis. Voor de meeste kinderen en ouders/begeleiders zal het theaterbezoek er echt niet vaak van komen en voor veel kinderen is de gedragcode van het theater volledig onbekend. Daarom is het belangrijk om kinderen voor te bereiden op het theaterbezoek zodat zij weten wat hen te wachten staat. Om het theaterbezoek zo prettig mogelijk te laten verlopen heb ik een aantal punten op een rij gezet.

- Iedereen moet op tijd aanwezig zijn
- Alle mobiele telefoons staan helemaal uit (volwassenen)
- Jassen en tassen mag men niet meenemen in de zaal
- Iedereen gaat zo dicht mogelijk bij het speelveld zitten indien genoeg plek voor iedereen is.
- Commentaar en reacties tijdens de voorstelling zijn welkom en horen bij de spontaniteit van jonge kinderen. Het is wel belangrijk dat u de kinderen laat beseffen dat in een voorstelling 'echte mensen' spelen en die horen en zien alles wat het publiek doet, heel anders dan acteurs bijvoorbeeld in een film op TV. Dus, commentaar en reacties zijn welkom, maar wel zachtjes.
- Geen storende zaken tijdens de voorstelling zoals: krakende snoepzakjes op pakjes drinken. Eten en drinken mag niet tijdens de voorstelling.

-Iedereen moet tijdens de voorstelling in de zaal op zijn plek blijven zitten (het is gewenst om kinderen van te voren naar toilet te laten gaan).

- Na een voorstelling applaudisseren we met zijn allen.

Speciaal aan deze voorstelling

Na de voorstelling kunnen kinderen rondom de spelvlak lopen, om het schilderij, dat de dansers hebben gemaakt, vanuit een ander perspectief te bekijken. Ze worden door de dansers uitgenodigd om dit te doen. Kinderen mogen van ons zeker de verf voelen en aanraken. Houd wel rekening mee dat kinderen daarna verf aan hun handen hebben en zij kunnen verf sporen achterlaten in het theater. Hiervoor bent u zelf verantwoordelijk. Wij plaatsen kleine vloerkleedjes rondom de spelvlak waar kinderen voor het verlaten van de zaal hun schoenen kunnen afvegen mocht er wat kleine restjes verf onder zitten.

Wij wensen u veel plezier! Tot binnenkort in het theater!

Gaia Gonnelli
gaia.gonnelli@gmail.com
[Gaia Gonnelli- Dado](#)

Dansmakers Amsterdam
info@dansmakers.nl
www.dansmakers.nl